

Andorra es rendeix al “land art”

El país dels Pirineus és l'escenari, del 10 de setembre al 10 d'octubre del 2015, de la primera Biennal Internacional Land Art Andorra

per Aina Mercader

Prop d'una trentena d'artistes, arribats de nou països, despleguen les seves peces i instal·lacions arreu de les set parròquies del país (Canillo, Encamp, Ordino, la Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany) durant la primera edició de l'Andorra Land Art (ALA). Segons el comissari de la mostra, Pere Moles, la fita vol “donar valor al grandíssim patrimoni natural i cultural d'Andorra, amb la premissa de construir un paisatge contemporani; és a dir, una manera diferent d'interpretar un lloc, un territori, un país”.

A mitjan anys seixanta, Robert Morris, que va realitzar amb Steam una de les primeres peces de *land art*, va escriure a propòsit de treure l'art dels espais tradicionals d'exposició i intervenir en el paisatge: “Per què no col·locar l'obra a l'exterior i canviar més els termes?”. L'*earth art* o art de la construcció del paisatge neix als Estats Units i es considera una extensió del projecte minimalista. Mentre que els minimalistes s'enfronten a l'espai de la galeria, els artistes del *land art* ho fan al mateix paisatge i capgiren els termes (seguint la cita de Morris) que fins llavors havien estat vàlids. El camp semàntic d'aquest art nou inclou: peces *site-specific*, art efímer i degradable i, per tant, la importància de documentar, fotografiar i gravar les obres. Tots tindreu al cap la *Costa Coberta* de Christo, les *sites sculptures* de Robert Smithson o *El llamp al camp*, de Walter de Maria. L'ALA, patrocinada

Miquel Mercè. *Longitud sense amplada*. Biennal Land Art Andorra.

per les principals institucions andorranes (govern, Consell General, Andorra Turisme, comuns, entre d'altres), ha proposat a un seguit d'artistes treballar amb el paisatge andorrà, “capgirar els termes” i intervenir la natura amb les seves instal·lacions. En total, s'han posat a disposició dels creadors una cinquantena d'ubicacions arreu de les set parròquies, entre espais d'alta muntanya (indrets de gran valor natural i paisatgístic), espais urbans (zones de molta aflluència de públic) i espais tancats, on s'ofereixen exposicions i xerrades.

Entre els participants a la biennal, que té un pressupost de 175.000 euros, destaquen Martin Hill i Phillipa Jones, britànics establerts a Nova Zelanda, que són els responsables de la conferència inaugural, el 10 de setembre. El nord-americà Stuart Williams presenta, a la plaça del Consell General d'Andorra la Vella, *Five Orange Spheres*, una instal·lació que ha viatjat arreu dels Estats Units i Europa. La francesa Marie-Hélène Richard desplega *Bois de Poche*, un seguit de llumins de gran format (24 vegades més grans que els reals) que semblen haver caigut de la butxaca d'un gegant que s'ha

repenjat a la façana del Museu del Tabac, al centre urbà de Sant Julià de Lòria. El belga David Vanorbeek situa l'escultura de filferro galvanitzat (reciclat de les vinyes del sud de França) *Praying Mantis*, davant la capella de Sant Jaume dels Cortals (Encamp), a prop de l'escultura *Lloc pagà*, de Michael Warren. L'artista situa la peça de grans dimensions, creada l'any 2013 amb metalls reciclats soldats, *Megalo-X*, a l'entrada de la vall d'Incles (Canillo). Es tracta d'una *X* enorme que, segons Vanorbeek, recorda les marques de geolocalització emprades actualment. I, al port de Cabús, hi ha *Le Cercle Carré*, realitzada el 2010 a partir de metall reciclat soldat. La peça funciona justament com a mirador de l'obra de Dennis Oppenheim *Tempesta en una tassa de te*. Per la

seva banda, la polonesa Ludwika Orgozolec penja *The Space Crystallization*, al centre històric d'Andorra la Vella. A més, l'escultor espanyol d'Emo, conegut per les seves peces coloristes i d'estètica pop, exposa un gall daurat de grans dimensions al carrer Major d'Ordino, i un burro blanc, que ha esdevingut el símbol adoptat per l'organització, al centre d'Escaldes-Engordany, al punt d'informació de la biennial. En aquesta mateixa ubicació, el català Eudald Alabau situa *Cub de vidre*, una mena de tapís orgànic vegetal, i *Espirai de la no violència*, una peça feta amb la participació dels escolars. Al prat del Colat, els catalans Víctor Mata i Josep Lluís Vendrell posen l'escultura de pissarra i pedra *Aprisió*. Per la seva banda, Xavier Puente presenta el seu conjunt escultòric format per tres mòduls *Into the*

wood, al claustre del santuari de Meritxell. A més, com a artistes locals, Miquel Mercè proposa *Longitud sense amplada*, a la tartera de Carroi (pic de Carroi), una línia recta que contrasta per la seva artificialitat amb l'entorn, i a la plaça de la Germandat, concretament sobre la façana principal del Centre Cultural i de Congressos Lauredià, de la parròquia de Sant Julià de Lòria, Anna Mangot exposa l'obra colorista *Teixint cultura*. La majoria d'aquestes propostes són efímeres, és el que passa amb el *land art*, l'erosió natural, les inclemències meteorològiques, el pas del temps i les estacions s'encarreguen de transformar dia a dia les intervencions, però algunes romandran al territori com a testimonis d'aquesta primera edició. A més de les

Martin Hill.
Burning
Issues. Biennial
Land Art
Andorra.

LAND ART

Joseph
Ford.
*Aerial
Rails.*
Biennial
Land Art
Andorra.

instal·lacions *in situ*, la biennial ofereix una sèrie d'exposicions que recullen obres generades en altres indrets i que donen una visió ampliada de l'art terrestre. La parella formada per Hill i Jones exposa *Beyond: The Watershed*, un conjunt de fotografies ambientals. El britànic Joseph Ford mostra la seva fotografia aèria a *Aerial Diptych 2012-14*. Mercè exhibeix les seves instantànies de paisatges màgics i intrigants a *Beyond Vision* i, a més, la galeria Pilar Ribera raygua d'Andorra la Vella mostra *Poetic Contrast*, fotografies atmosfèriques que narren una part del viatge de la vida de l'aigua. Al Parc Natural de Sorteny, hi ha *Life is flow*, la proposta de Susanna Ferran i Frederic Hoffman, que barreja fotografia, vídeo i conceptes espirituals. Totes aquestes expressions, però, no són noves a Andorra. El país té algunes experiències prèvies. En són un bon exemple les escultures que la Caixa Andorrana de Seguretat Social va col·locar, durant els anys vuitanta, arreu del territori o La Ruta del Ferro, un itinerari escultòric a l'aire lliure que va des de la Farga Rossell de la Massana fins a la Mina de Llorts d'Ordina. La biennial es refereix a totes aquestes peces i, tot afegint nous discursos artístics a partir d'intervencions *site-specific*, proposa fer *país-atge*, tot embellint, una vegada més, el territori.

Stuart
Williams.
*Five
Orange
Spheres.*
Biennial
Land Art
Andorra.